

Mitä kotitalouden pitää tietää taloudesta?

18.3.2013

OSAA TÄMÄ – PÄÄSET PITKÄLLE

- Budjettirajoite – oma talous on tasapainossa, nyt ja yli ajan
- Korkomatematiikka haltuun – lainat, sijoitukset, korkoa korolle
- Riskit – epävarmuuden voi voittaa vain varautumalla
- Koulutus on tuottava investointi – mitä vaatii, että yltää keskituloiseksi?
- Yritys työllistää aina kun sen kannattaa tehdä niin
- Ei ole mätkyjä – vain liian vähän maksettuja veroja

Kotitalouksien talousteemat ovat iso kokonaisuus

Kotitalous

Tulot

Työllisyys
Palkat
Tulonsiirrot
Omaisuuustulot
Tulonjako

Kulutus

Hinnat
Rakenne
Kauppa
Palvelut

Säästäminen

Kuinka paljon?
Mihin?
Miten?
Vakuutukset

Varallisuus

Asunnot
Mökit, autot
Finanssi
Omaisuuustulot
Suojautuminen

Velka

Asuntolainat
Kulutuslainat
Korot
Velkaantuminen

Rakenne

Elinkaari
Ikärakenne
Koulutus
Kotitalouden koko

Kotitalouksien riskienhallinta on paketti

Viisaan taloudenpidon periaatteet ovat aina samat

**Huolehdi
työttömyysturvasta**

Hanki koulutus

**Säästä puskuria
pahan päivän
varalle**

**Maksa laskut
ajoissa**

**Huolehdi
vakuutuksista**

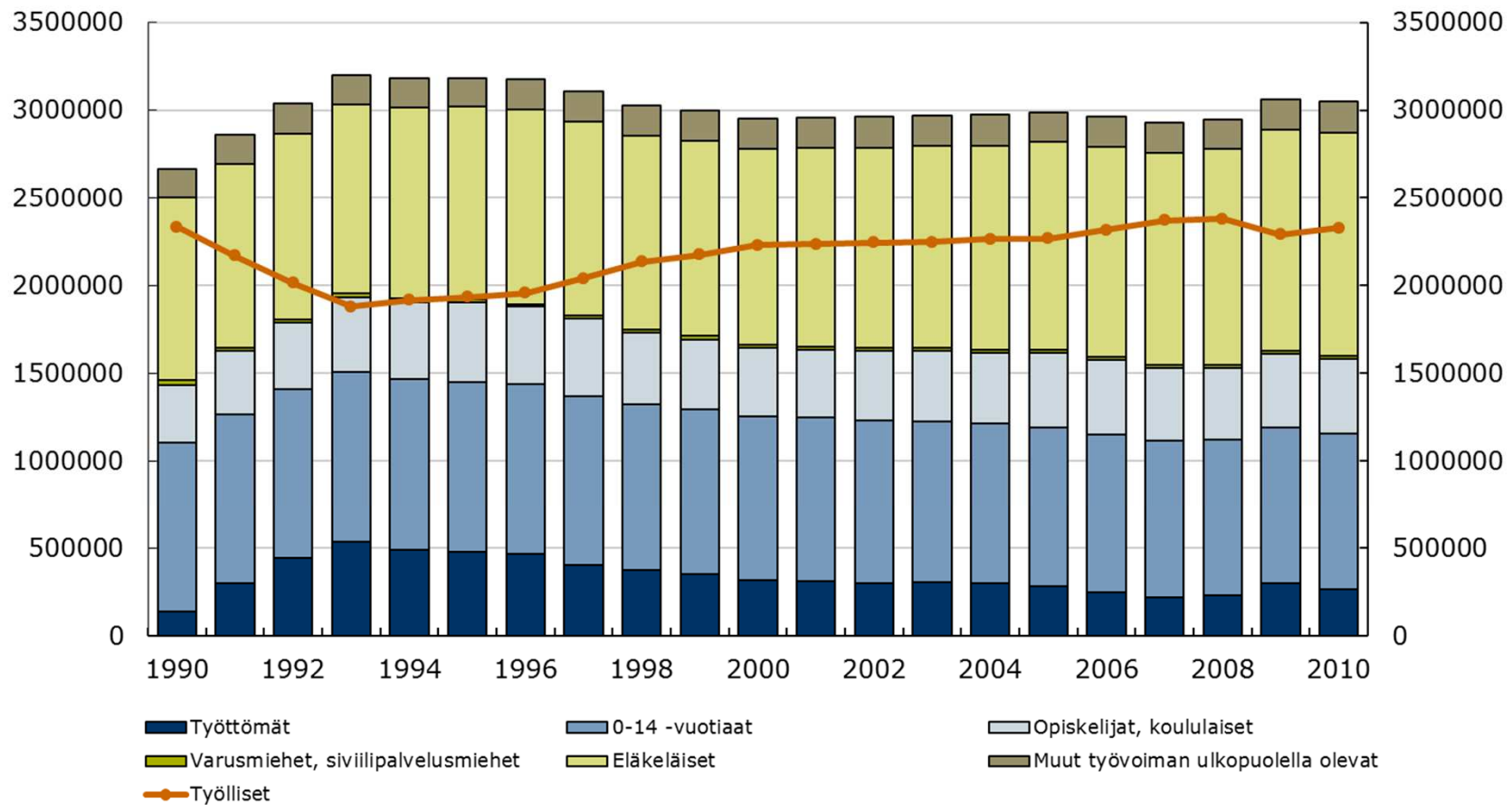
Hajauta säästöt

**Vältä liikaa
velkaantumista**

**Suojaudu korkojen
nousulta**

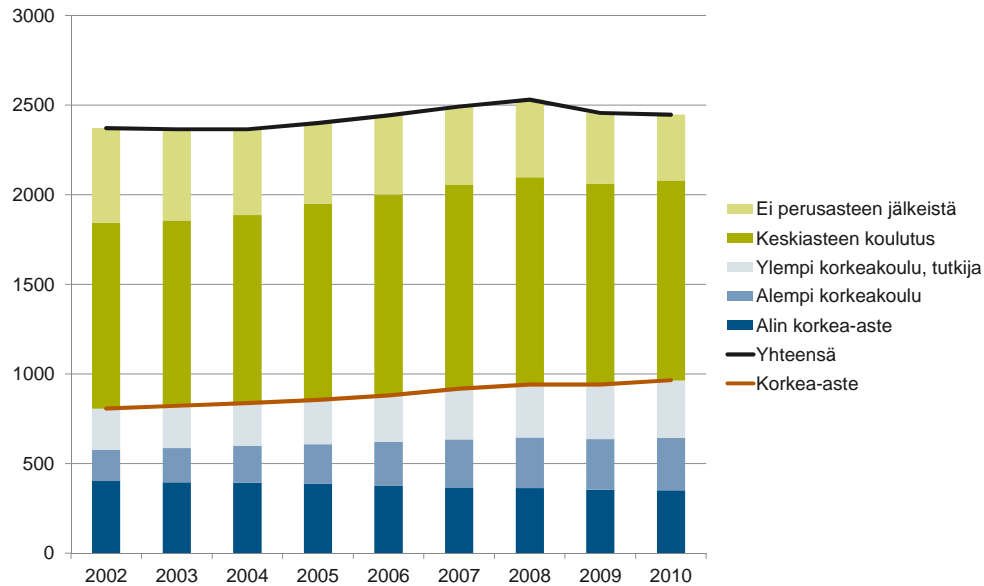
Valtaosalla suomalaisista menee heikompinakin aikoina melko hyvin – vain 43 prosenttia väestöstä käy töissä

VÄESTÖ PÄÄASIAALLISEN TOIMINNAN MUKAAN

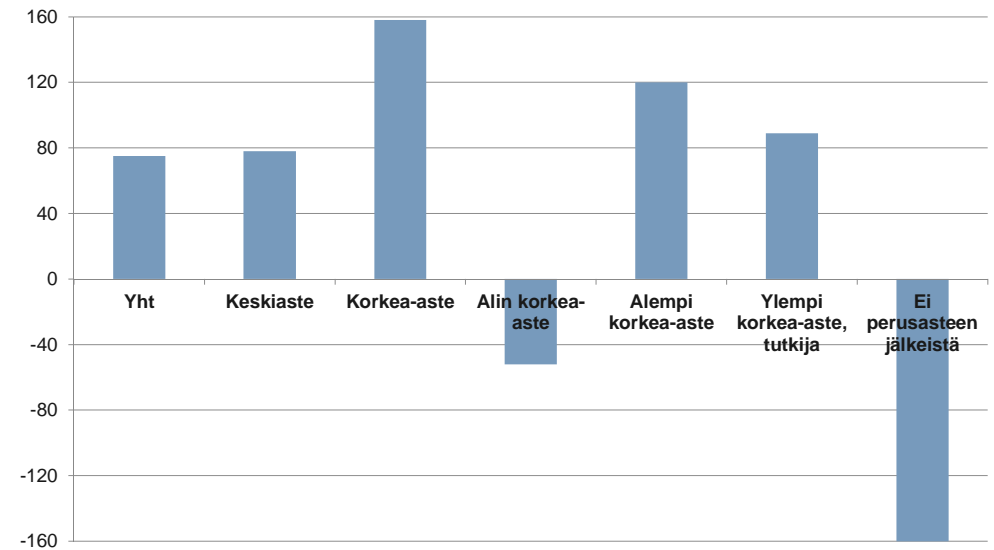

Matalan koulutustason työpaikat vähenevät – hanki edes vähän koulutusta ja keskiluokka odottaa!

Työpaikat koulutusasteen mukaan (1000 kpl)

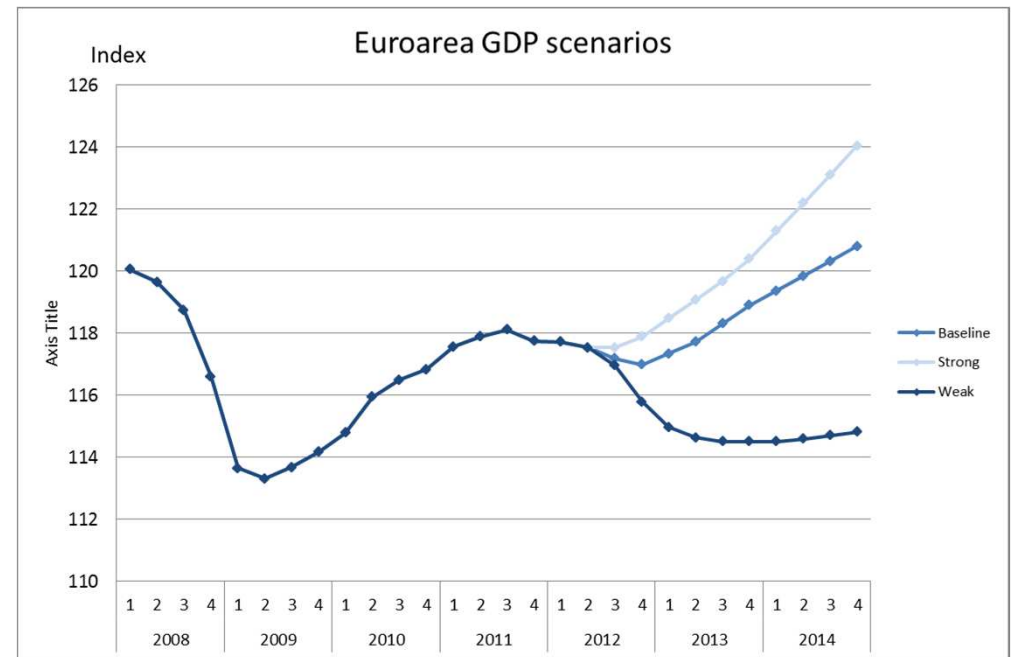

Työpaikkojen muutos vuosina 2002-2010 koulutusasteen mukaan (1000 kpl)

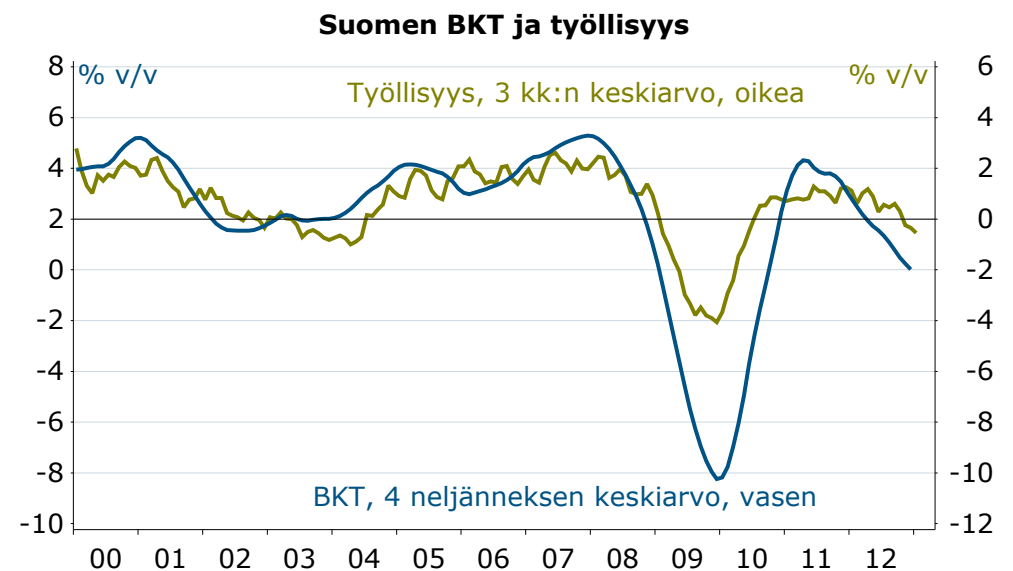
Yllätys, yllätys – kukaan ei tiedä tulevaisuutta varmuudella

- Taloudenpito ja kaikki inhimillinen toiminta edellyttävät tulevaisuuden suunnittelua
- Ennusteet ovat aina epävarmoja
- Epävarmuus voidaan voittaa varautumalla heikkoihin tulemiin
 - Tulipalo – Palokunta
 - Sota – Armeija
 - Onnettomuus – Vakuutus
 - Tulojen menetys – Säästäminen

Mahdollisia ongelmia, joiden vuoksi kyky hoitaa taloudellisia velvoitteita heikkenee

- Perheen yritys menee konkurssiin
- Yksi tai useampi perheen jäsen menettää työpaikkansa
- Työttömyys pitkittyy
- Avioero
- Vakava sairastuminen
- Puolison kuolema

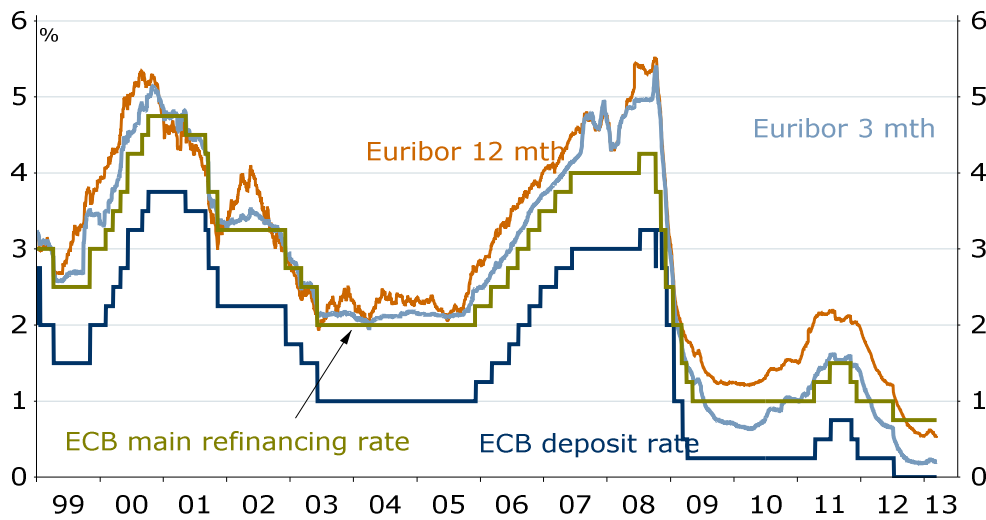

Lähde: Nordea Markets ja Reuters Ecowin

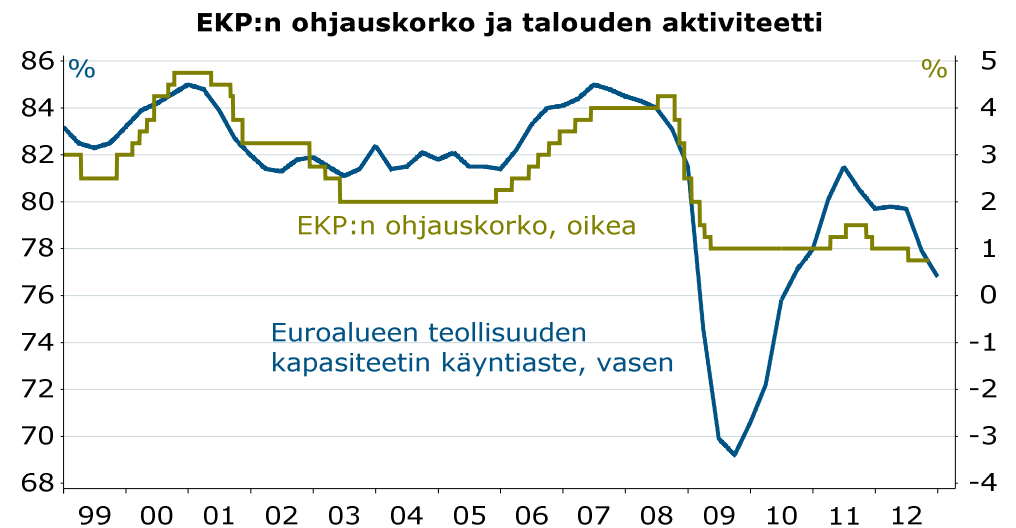
Eurokriisi on painanut korot poikkeuksellisen mataliksi – milloin on aika suojata asuntolaina koron nousulta?

Markkinakorot pysyvät luultavasti matalina – reaalikorko on kirkaasti negatiivinen

Jossain vaiheessa korkojen nousu alkaa jarruttaa kulutuksen kasvumahdollisuuksia

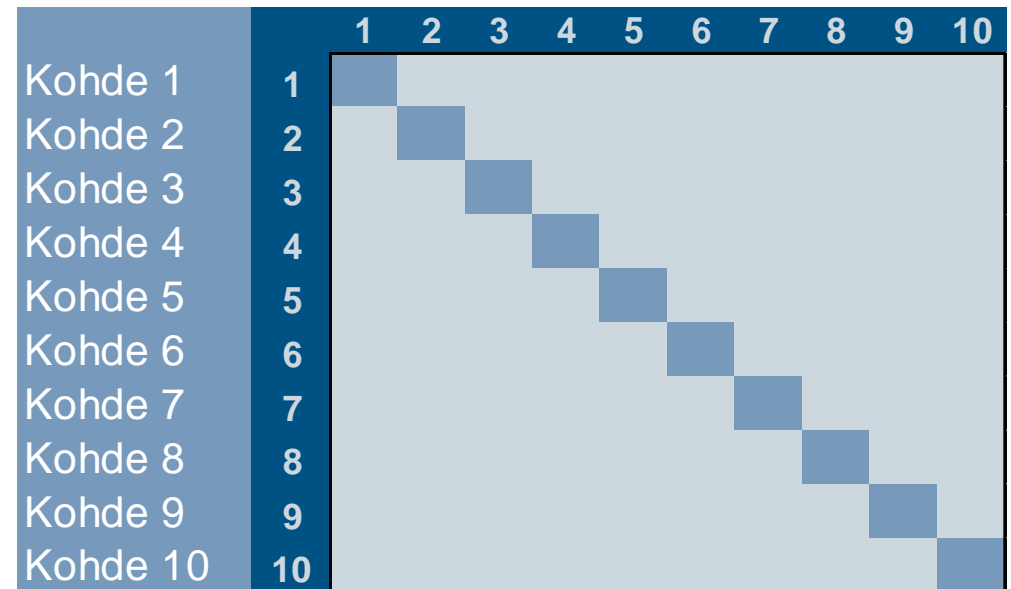
Source: Nordea Markets and Reuters Ecowin

Lähde: Nordea Markets ja Reuters Ecowin

Hajauta sijoituksesi hyvin – Nobel-palkinnon voittanut idea

- Sijoituskohteiden arvoa heiluttavat
 - Täysin satunnaiset tekijät
 - Yritys- ja toimialakohtaiset tekijät
 - Maantieteelliset seikat
- Hajautetulla salkulla vältetään turha omaisuuden arvon sahaus
- Hajautetun salkun
 - Päivittäinen arvon vaihtelu on huomattavasti vähäisempää kuin yksittäisten sijoituskohteiden
 - Arvo kehittyy tasaisemmin ja on ennustettavampi kuin puutteellisesti hajautetun
- Jopa ”Suurempi tuotto – pienempi riski” on mahdollista

Hajauttaminen tarjoaa ilmaisen lounaan – nauti se joka päivä

- Turha salkun arvon edestakainen sahaus tasoittuu pois
 - Kun sijoitetaan maailmanlaajuisesti
 - Sijoitetaan laajaan yritysjoukkoon
 - Sijoitetaan erilaisille toimialoille
 - Sijoitetaan osakkeisiin, yrityslainoihin, valuuttatuotteisiin, kiinteistöihin jne.
 - Käytetään indeksituotteita ja rahastoja
 - Käytetään pääomaturvattuja kohteita
 - Hajautetaan ajallisesti
- Suuri pankki pystyy tarjoamaan paljon vaihtoehtoja – myös sellaisia, joihin yksityishenkilön on muuten vaikea päästä mukaan

Kiitos!